

**Kursansvarig:** Mario Natiello

**Hemsida:** <http://ctr.maths.lu.se/matematiklth/courses/FMAF05-14/>

Det finns massor av information och extramaterial på hemsidan. Planering, sammanfattningar osv osv.

För att kallas däggdjur måste man födas levande, ha hår, tänder och dia. **MEN** det finns däggdjur som inte uppfyller detta!

Vi kommer använda Peer instruction under kursen, efter föreläsning 5, 18 och 19 ska man gå in och svara på frågor på hemsidan.

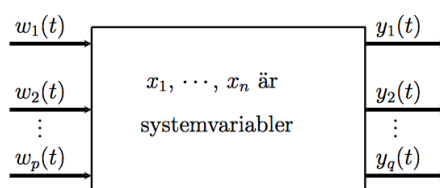
---

### Vad handlar kursen om?

De flesta system i naturen är linjära, vilket innebär att om jag har två signaler som kommer in så blir svaret summan av signalerna.

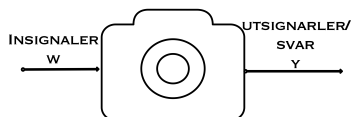
### Linjäritetsegenskaper:

$$\begin{cases} F(a + b) = F(a) + F(b) \\ F(C \cdot a) = C \cdot F(a) \end{cases}$$



Figur 1: Exempel på linjära system

Vi kommer att studera **tidskontinuerliga system** (som solens uppgång från horisinten) eller **tidsdiskreta system** (som populationsändringar, människor dör på en diskret tid och det dör/föds exakt en i taget).



Figur 2: Figur 1.2

## 1 Tidskontinuerliga system - Spänningsbortfall

**Kirchoffs lag:**

$$W - R_1 i - R_2 i = 0$$

**Motstånd:**  $V_2 = iR$

En **kondensator** dödar likström men växelström kan passera,  $i = C \frac{dV_1}{dt}$

$$W - V_1 - V_2 = 0 \quad \Leftrightarrow \quad \dot{W} = \dot{V}_1 + \dot{V}_2$$

$$\Leftrightarrow \dot{V}_2 + \frac{1}{RC} V_2 = \dot{W}$$

Vi kan lösa denna differential ekvation genom att finna en **homogen** lösning och att sedan ta fram en **integrerande** faktor. Repetition av endim. Se sammanfattningen för att läsa om *högpasfilter*.

## 2 Tidsdiskreta system - Amortering av huslån

Varje månad måste man betala tillbaka en viss mängd pengar  $Z$ .

$Z = \text{Räntan} + \text{Amortering}$

$$\begin{cases} M_{n+1} = M_n(1+r) - Z \\ n=0 \end{cases} \Rightarrow M_{n+1} - (1+r)M_n = -Z, Z \text{ är konstant.} \\ \Rightarrow M_0 = M$$

Hur löser man denna differensekvation?

Man föreslår en homogen lösning:  $M_h(n) = C(1+r)^n$

och en partikulär:  $M_p(n) = \frac{Z}{r}$

$$M(n) = \frac{Z}{r} + (M - \frac{Z}{r})(1+r)^n$$

Jag vill betala av skulden på 20 år (246 månader).

Mitt mål är alltså  $M(246) = 0$

Vilket  $Z$  ger  $M(n) = 0$ ?

$$Z = M \cdot r \cdot \frac{(1+r)^n}{(1+r)^n - 1}$$

Antingen kan man sätta in antalet kronor man har råd att lägga varje månad i  $Z$  eller så bestämmer man sig för hur många månader man vill betala av lånet på.